

ΑΓΟΡΕΣ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΚΡΑΤΩΝ: ΣΗΜΕΙΩΣΑΤΕ 1 (του Δημήτρη Κωνσταντακόπουλου)

Τομή στην ιστορία του καπιταλισμού, η απόφαση μιας ιδιωτικής εταιρείας, της Standard and Poor's, να υποβαθμίσει την πιστοληπτική ικανότητα των ΗΠΑ, ισχυρότερου κράτους στον κόσμο, συνιστά σταθμό στην μετάβαση από το καθεστώς "δυτικής δημοκρατίας", όσης απομένει, στην πολιτικο-οικονομική κυριαρχία του διεθνούς χρηματιστικού κεφαλαίου, στον δρόμο προς ένα παγκόσμιο "κράτος των τραπεζών", με ότι

αυτό συνεπάγεται για τα κοινωνικά και πολιτικά επιτεύγματα που απήλαυσαν οι ευρωπαϊκοί λαοί μετά την ήττα του Χίτλερ και του φασισμού, το 1945.

Η υποβάθμιση εντάσσεται σε ένα σύνολο εξελίξεων και αποφάσεων που κινδυνεύουν να οδηγήσουν ΗΠΑ και Ευρώπη, σε "διπλή καταστροφή", κατά την εκτίμηση του Τζόζεφ Στίγκλιτς. Για τον ΟΟΣΑ (ανακοίνωση της 8.8), υπάρχει "γενικό κλίμα επιδείνωσης στις κυριότερες οικονομίες του κόσμου" και ενδείξεις "αντιστροφής των κύκλων ανάπτυξης" στην Ιαπωνία, στην Ινδία και τις ΗΠΑ. Η δραματική πτώση του χρηματιστηρίου της Φραγκφούρτης ανέδειξε και τα προβλήματα πίσω από την επιτυχία του γερμανικού εξαγωγικού μοντέλου.

Από τον τωρινό κύκλο κρίσης δεν θα εξαιρεθούν πιθανώς η ρωσική, βραζιλιάνικη και κινέζικη οικονομία, όπως έγινε προ τριών ετών. "Εργοστάσιο του κόσμου", η Κίνα κινδυνεύει τώρα να πληρώσει τρομερό κόστος για τον απέραντο θαυμασμό και εμπιστοσύνη των κομμουνιστών γραφειοκρατών της προς τον ... αμερικανικό καπιταλισμό! "Δεν είναι προς το συμφέρον της Κίνας να συνεχίσει την συσσώρευση τέτοιων εμπορικών πλεονασμάτων.

Δεν μπορεί μια αναπτυσσόμενη χώρα της οποίας το κατά κεφαλήν εισόδημα είναι κάτω από την 100ή θέση παγκοσμίως, να συνεχίζει επί δεκαετίες να δανείζει την πιο πλούσια χώρα του κόσμου”, υποστηρίζει στους Financial Times ο Yu Yongding, πρώην ανώτερος αξιωματούχος της κινεζικής Κεντρικής Τράπεζας.

Αγορές κατά κρατών

Πριν από τρία χρόνια, οι παγκόσμιες τράπεζες, κατεστραμμένες από μια χρηματοπιστωτική κρίση που προκάλεσαν οι ίδιες, όχι μόνο με οικονομικές αποφάσεις, αλλά και ποινικά κολάσιμες, πλην μη κολασθείσες απάτες, όπως τα ενυπόθηκα στεγαστικά, σέρνονταν στα πόδια των κρατών εκλιπαρώντας να τις διασώσουν. Όπερ και έπραξαν, με τα λεφτά των φορολογουμένων, μετατρέποντας μια κρίση του χρηματοπιστωτικού τομέα σε κρίση δημοσίου χρέους. Τώρα, οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί που διασώθηκαν το 2008, απειλούν να καταπιούν τα κράτη και τα έθνη που τις έσωσαν!

Η απόφαση της Standard and Poor's, που απετέλεσε τον άμεσο καταλύτη μιας σοβαρής κρίσης στα χρηματιστήρια παγκοσμίως, κρίσης που δεν έχει ακόμα λήξει, και στον απόηχο της οποίας συζητείται τώρα ξανά το μέλλον του ευρώ, δεν συνιστά τεχνική εκτίμηση, αλλά μείζονα πολιτική παρέμβαση-προειδοποίηση. Ενεργώντας ως εκπρόσωπος των “αγορών”, ενός πολύ περιορισμένου δηλαδή αριθμού διεθνών τραπεζών, που τις ελέγχουν, η Standard and Poor's προσδιόρισε τα όρια άσκησης πολιτικής και τις προτεραιότητες των δύο κομμάτων εξουσίας των ΗΠΑ! Μετά τους πρώτους “πειραματισμούς” με την Ελλάδα και τις άλλες χώρες της ευρωπαϊκής περιφέρειας, οι “αγορές” δοκιμάζουν τις αντοχές των ισχυρότερων κρατών, κερδίζοντας τον ένα γύρο μετά τον άλλο.

Η εκτίμηση της Standard and Poor's δεν είναι αναγκαστικά εσφαλμένη. Στηρίζεται σε αυτό που ανεπαίσθητα κατέστη ο ακρογωνιαίος λίθος του νεοφιλελεύθερου οικονομικού συστήματος και του Μάαστριχτ: Μπορείτε να κάνετε ότι θέλετε εκτός από ένα, να πειράξετε την “ιερότητα”, αξία και απόδοση του χρήματος. Κριτήριο των κριτηρίων έγινε η ικανοποίηση των

τραπεζικών αξιώσεων στο ακέραιο. Όλοι οι οικονομικοί δείκτες των ΗΠΑ που ανακοινώθηκαν στις αρχές της εβδομάδας ήταν κακοί, εκτός από την κερδοφορία των τραπεζών! Η αύξηση της κερδοφορίας τη στιγμή που η χώρα πάει κατά διαβόλου, είναι η καλύτερη απόδειξη του παραλογισμού του οικονομικού συστήματος.

Δεν φταίνε οι οίκοι αξιολόγησης, που αντιπροσωπεύουν τον “συλλογικό ραντιέρη”, υποστηρίζει ο Yann Moulier Boutang, του Πανεπιστημίου της Compiègne, αλλά μάλλον το “ότι οι πολιτικοί αποφάσισαν να διαχειρισθούν, εδώ και τριάντα χρόνια τα κράτη, τους προϋπολογισμούς, το νόμισμα σύμφωνα με τα κριτήρια απόδοσης των χρηματικών αποθεμάτων”.

Κρίση δημοκρατίας

“Το έθνος μας δεν αντιμετωπίζει απλά μια κρίση χρέους. Αντιμετωπίζει μια κρίση δημοκρατίας”, έγραψαν οι Τάιμς της Νέας Υόρκης, ενώ ο Νομπελίστας οικονομολόγος Πωλ Κρούγκμαν υποστήριξε ότι η συμφωνία για το χρέος Δημοκρατικών και Ρεπουμπλικάνων, “θα οδηγήσει την Αμερική μακριά στο δρόμο προς ένα καθεστώς δημοκρατίας της Μπανανίας”. Η “κρίση δημοκρατίας” αφορά και την Ευρώπη, όπου η Liberation μιλά για την ανάδυση ενός ιστορικά πρωτοφανούς μοντέλου “οικονομικής δικτατορίας”, κατ’ αρχήν στο νότο.

Τρομοκρατημένες από τις “αγορές”, οι κυβερνήσεις σπεύδουν να τις “κατευνάσουν” υιοθετώντας πολιτικές λιτότητας και περικοπής κοινωνικών δικαιωμάτων και δημοσίων δαπανών, παρά τον προφανή κίνδυνο να οδηγήσουν σε οικονομική κρίση βαθύτερη του 1929-31. Πιασμένοι στον ύπνο, μόλις έχοντας φύγει για διακοπές, νομίζοντας ότι ανέβαλαν την κρίση, ο ένας μετά τον άλλο οι Ευρωπαίοι πολιτικοί και οι αξιωματούχοι έκαναν ακατάληπτες δηλώσεις μόλις ξέσπασε, του τύπου “να πάρουμε μέτρα να ηρεμήσουμε τις αγορές”, “οι αγορές μας δοκιμάζουν”, “ενεργούν παράλογα” κλπ. Είναι σα να βλέπεις καρχαρίες να κατασπαράζουν κολυμβητές και να λες: “τι άλλο να κάνουμε για να ηρεμήσουμε τα κήτη;”, ή “με πόσο αίμα θα χορτάσουν;”. Δεν γνωρίζουμε αν οι καρχαρίες σταματάνε όταν χορτάσουν, είναι

βέβαιο όμως ότι η λογική των hedge funds είναι να βγάζουν όλο και περισσότερα λεφτά ανεξαρτήτως λοιπόν συνεπειών. Συνιστά ακραίο παραλογισμό να περιμένει κανείς από τους κατόχους κεφαλαίων να βάζουν οι ίδιοι στον εαυτό τους περιορισμούς που δεν τους βάζει η εξουσία!

Ποια εξουσία; Υπάρχει εξουσία ή έχει γίνει αεροπειρατεία της εξουσίας; Ο Ομπάμα ζήτησε ήδη τη χρηματική ενίσχυση της Goldman Sachs για την επανεκλογή του. Οι Ευρωπαίοι ηγέτες διόρισαν έναν τραπεζίτη, που θεωρείται άνθρωπος της Goldman, στο πόστο του επόμενου επικεφαλής της ΕΚΤ. Είναι δυνατόν να θεωρείται ευρωπαϊκή μια 'Ενωση που διευθύνεται από τους Ντράγκι, Μπαρόζο, Βαν Ρομπέι, 'Αστον; "Κράτος ραντιέρηδων", έγραφε ο Πωλ Κρούγκμαν στους Νιου Γιork Τάιμς, εξηγώντας την "αδυναμία" και "αναποτελεσματικότητα" της αμερικανικής και της ευρωπαϊκής οικονομικής πολιτικής, από τον απροθυμία των πολιτικών να θίξουν, καθ' οιονδήποτε τρόπο τα συμφέροντα των κατόχων χρήματος.

Φαύλος κύκλος λιτότητας και ύφεσης

Πρόσφατη μελέτη του ΔΝΤ εξέτασε 170 προγράμματα περικοπών δαπανών μετά το 1930. Κάθε περιορισμός δαπανών κατά 1% του ΑΕΠ κατέληξε σε μείωση κατά μέσον όρο 0,62% του ΑΕΠ την επόμενη διετία. Αν το συμπέρασμα είναι σωστό, οι προβλεπόμενες περικοπές δαπανών στις ΗΠΑ μετά την καταρχήν συμφωνία, οδηγούν αναπόφευκτα σε βαθιά ύφεση τη μεγαλύτερη οικονομία του κόσμου. Κάτι που ομολόγησε εμμέσως πλην σαφώς, ο επικεφαλής της FED Μπερνάνκι, τονίζοντας ότι τα επιτόκια θα παραμείνουν χαμηλά επί διετία.

Κατά το Spiegel, "ποτέ, μετά τον 2ο Παγκόσμιο Πόλεμο, η Δύση δεν υπήρξε τόσο αδύνατη και ποτέ πριν μια κρίση δεν παρέλυσε την Ευρώπη, την Αμερική και την Ιαπωνία ταυτόχρονα. Τα προβλήματα των ηγετικών βιομηχανικών εθνών δεν υπονομεύουν μόνο την πολιτική επιρροή του λεγόμενου Ελεύθερου Κόσμου, απειλούν επίσης την παγκόσμια οικονομία. Υπάρχουν εντεινόμενοι φόβοι ότι το χρέος μπορεί να οδηγήσει τον πληθωρισμό σε νέα

επίπεδα ρεκόρ. Στην Ευρώπη κινδυνεύει το μέλλον του ενιαίου νομίσματος”.

Η “γεωγραφία της απελπισίας”

Και όχι μόνο. Κινδυνεύουν, κατά τρόπο που δεν έχει ξαναπαρουσιασθεί μετά την δεκαετία του 1930 και την άνοδο του γερμανικού και ιταλικού φασισμού, όλες οι κοινωνικές και πολιτικές κατακτήσεις των ευρωπαϊκών λαών, το κράτος πρόνοιας, η ευρωπαϊκή δημοκρατία και ο ευρωπαϊκός πολιτισμός, από την ανεξέλεγκτη, ιστορικά πρωτοφανή συγκέντρωση και ανεξέλεγκτη χρήση οικονομικής και πολιτικής ισχύος σε έναν πολύ περιορισμένο αριθμό ιδιωτικών χρηματοπιστωτικών οργανισμών και οίκων αξιολόγησης, κεντρική επιδίωξη των οποίων είναι η προστασία, πάση θυσία, της αξίας και της απόδοσης του κεφαλαίου τους.

Δύο εικόνες συγκλόνισαν τη νοήμονα ανθρωπότητα τις τελευταίες μέρες. Την ώρα που οι τηλεοράσεις διέκοπταν τα προγράμματά τους, τη Δευτέρα, για να μεταδώσουν το διάγγελμα ενός μάλλον αξιοθρήνητου Ομπάμα, οι τηλεθεατές μπορούσαν να δουν στο περιθώριο της οθόνης τους τον εξευτελισμό που επεφύλαξαν, σε real time, οι “αγορές” στον Πρόεδρο των ΗΠΑ, ρίχνοντας τον Dow Jones, πεντακόσιες μονάδες, κάτω από το ιστορικό όριο των 11.000 μονάδων, προτού προλάβει να τελειώσει την ομιλία του. Και η άλλη, τόσο εύγλωττη για το μέλλον μας, ήταν η εικόνα των φλεγόμενων πόλεων της Βρετανίας, μιας χώρας που καταστρέφει συστηματικά το κοινωνικό της κράτος, εδώ και δεκαετίες, με αποκορύφωμα τις τελευταίες, “θηριώδεις” περικοπές Κάμερον.

Τα κράτη “δεν έχουν πλέον τα μέσα να προστατεύσουν τους πολίτες τους, πρώτα θύματα του κοκτέιλ αυξανόμενης φτώχειας και αδικίας απέναντι σε μια κατάσταση για την οποία δεν είναι υπεύθυνοι. Εξ ου οι βαθιές κοινωνικές κρίσεις, πότε ειρηνικές και πότε βίαιες, στο Δουβλίνο, την Αθήνα, τη Μαδρίτη, το Τελ-Αβίβ, ίσως το Λονδίνο. Οι αναπόφευκτες ιδιαιτερότητες καθενός από αυτά τα κινήματα, δεν μας εμποδίζουν να δούμε τη βαθιά τους ενότητα: διαγράφουν ήδη μια γεωγραφία της απελπισίας”,

γράφει στο κύριο άρθρο της (9.8) η Λιμπερασιόν.

Δεν θα πληρωθεί το χρέος

Όπως έχει τεθεί το πρόβλημα στις ΗΠΑ και την Ευρώπη δεν μοιάζει να έχει λύση. Μήπως μπορεί όμως να υπάρξει λύση αν αλλάξει κανείς τις παραδοχές; Να τι λέει όχι κάποιος κομμουνιστής, αλλά ο καθηγητής στο Χάρβαρντ και πρώην επικεφαλής οικονομολόγος του ΔΝΤ Kenneth Rogoff: “Το πρώτο που χρειάζεται να κάνουμε, είναι να παραδεχθούμε ότι όλο το συσσωρευμένο χρέος δεν πρόκειται να πληρωθεί ποτέ. Στην Ευρώπη πρέπει να μειωθεί σε μεγάλη έκταση το χρέος των περιφερειακών χωρών της ευρωζώνης. Δεν αποκλείω να υποχρεωθούν μερικές χώρες να φύγουν από το ευρώ για να ξαναβρούν την ανταγωνιστικότητά τους. Αλλά, θα πρέπει η Γερμανία και η Γαλλία, ή η Γερμανία σε τελική ανάλυση, να εξασφαλίσουν την εξυπηρέτηση του χρέους των μελών”. Ο Rogoff δεν προτείνει δραματικές λύσεις διαγραφής των χρεών, αλλά έναν πληθωρισμό του 4-6% για αρκετά χρόνια και μετάβαση σε μια πολύ μεγαλύτερη ευρωπαϊκή δημοσιονομική και πολιτική ολοκλήρωση.

“Η οικονομία-κόσμος δεν κινδυνεύει στο παγκόσμιο επίπεδο από την υπεραφθονία ρευστότητας αλλά από την ύφεση στον Βορρά. Η ανάπτυξη στον Νότο, δημιουργός πολύ μεγάλων κοινωνικών και περιβαλλοντολογικών προβλημάτων, δεν μπορεί από μόνη της να τραβήξει το μηχάνημα. Είναι το βαθύτερο λάθος των πολιτικών που αρνούνται να αντιμετωπίσουν ένα δραστικό μορατόριουμ χρεών”, υποστηρίζει ο καθηγητής Boutang.

Οι αποτυχίες έρχονται η μία μετά την άλλη, επιβεβαιώνοντας ότι η κρίση δεν είναι συγκυριακή. Αυξάνονται πλέον οι διαπρεπείς οικονομολόγοι που την αποδίδουν σε ολόκληρο το σύστημα που δημιούργησαν τέσσερις δεκαετίες αποφορολόγησης, κατάργησης κάθε κρατικής ρύθμισης, ιδίως των χρηματοπιστωτικών αγορών, δημιουργίας ενός μηχανισμού παραγωγών που καθορίζει ανεξέλεγκτος το επίπεδο κερδοφορίας των τραπεζών, πλήρους απελευθέρωσης ισοτιμιών, ρών εμπορευμάτων και κεφαλαίων, όλων των αγορών. Για να βρεθεί λύση, υποστηρίζουν οι νεοκεϋνσιανοί, πρέπει να βγει μια κι έξω η θηλιά του χρέους, αλλά και να

αντικατασταθεί όλο το “μηχάνημα” που παράγει χρέος αντί για ανάπτυξη.

Προς το παρόν οι πολιτικές δυνάμεις επιχειρούν να ξαναστήσουν το μαγαζί στα πόδια του, χωρίς ριζικές τομές. Σε κάθε στροφή, μέχρι τώρα, βουλώνουν τρύπες και, λίγο αργότερα, βλέπουν μεγαλύτερες να ανοίγουν.

ΕΥΡΩΠΗ: ΑΛΛΟΣ ΕΝΑΣ ΓΥΡΟΣ ΚΑΚΟΦΩΝΙΑΣ

Πρωτοφανής αμηχανία και κακοφωνία χαρακτήρισαν και πάλι τις ευρωπαϊκές αντιδράσεις στην αναζωπύρωση της κρίσης. Τελικά, θα πρέπει να περιμένουμε την Τρίτη για να δούμε αν θα πουν κάτι οι Μέρκελ και Σαρκοζί που αποφάσισαν, επιτέλους, να συναντηθούν.

Πολλοί στην Ευρώπη επιμένουν ότι έχει μεγάλη σημασία να επικυρωθούν, ει δυνατόν και εντός του Αυγούστου, οι αποφάσεις της 21ης Ιουλίου. Το ερώτημα όμως που θέτουν άλλοι, πιο δύσπιστοι παρατηρητές, είναι ότι, ενδεχομένως, οι “αγορές” αμφιβάλλουν όχι μόνο για το αν θα εφαρμοσθούν οι αποφάσεις της 21ης, αλλά για το αν είναι επαρκείς! Οι επιθέσεις στα ομόλογα Ιταλίας και Ισπανίας ήρθαν να υπενθυμίσουν ότι το πρόβλημα αφορά τη μισή Ευρώπη τουλάχιστο και όχι μόνο μία ή δύο χώρες της περιφέρειας. Παραμένουν άλλωστε σοβαρά ανεπίλυτα θέματα για την “εθελοντική” συμμετοχή των ιδιωτών επενδυτών στη λύση.

Απαντώντας στις επιθέσεις, η ΕΚΤ παραβίασε ακόμα μια φορά τη συνθήκη του Μάαστριχτ, παρεμβαίνοντας στη δευτερογενή αγορά, παρά τη διαφωνία των Γερμανών. Η ΕΚΤ δεν παρεμβαίνει για να “γκρεμίσει” το σύστημα του Μάαστριχτ (σιδηρά αντιπληθωριστική εντολή στην ΕΚΤ και no bailout), αλλά για να το στηρίξει, αποδεικνύει όμως τον παραλογισμό του. Μέχρι τότε όμως η ΕΚΤ θα αγοράζει απαξιούμενα ευρωπαϊκά ομόλογα, δίνοντας την ευκαιρία στους κατόχους τους “να την κάνουν” με το αζημίωτο από τους επισφαλείς τίτλους τους;

Η πρόκληση που θέτουν οι αγορές στην Ευρώπη δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί πάρα με κάτι ακόμα πιο μεγάλο, είπε ο

Αμερικανός οικονομολόγος σε μια συνέντευξή του πέρυσι στον Κ.τ.Ε. Κάτι τέτοιο όμως προϋποθέτει τη ριζική μεταρρύθμιση του ευρωπαϊκού μοντέλου, μια αποφασιστική επαναρρύθμιση των αγορών, μια ριζοσπαστική αλλαγή παραδείγματος προς την κατεύθυνση του κεϋνσιανισμού, αν όχι και του προστατευτισμού, ένα νέο παγκόσμιο νομισματικό σύστημα. Προς το παρόν, οι βασικές πολιτικές δυνάμεις επιδιώκουν να συντηρήσουν το ισχύον σύστημα.

Ως συνήθως, ξανάρχισαν οι συζητήσεις για ενδεχόμενη αποβολή χωρών όπως η Ελλάδα από την ΕΕ. Την άποψη αυτή υποστηρίζουν οι δυνάμεις του γερμανικού εθνικισμού, αλλά ανοιχτός εμφανίζεται στο ενδεχόμενο αυτό και ο Ότμαρ Ίσσιγκ, εκπρόσωπος των συμφερόντων της Goldman Sachs στην Ευρώπη. Το τελευταίο του άρθρο στους γερμανικούς Φαϊνάνσιαλ Τάιμς μοιάζει μια ελάχιστα συγκαλυμμένη απειλή προς την Ευρώπη, είτε να μετατραπεί σε κανονική δικτατορία των αγορών, είτε να διαλυθεί στα εξων συνετέθη.

Η άποψη ότι χρειάζονται σπουδαία βήματα ολοκλήρωσης για να αντιμετωπισθεί η κρίση συμπίπτουν πολλοί σοβαροί άνθρωποι της ευρωπαϊκής δεξιάς και αριστεράς. Το πραγματικό ζήτημα όμως είναι τι είδος ενοποίησης και ολοκλήρωσης. Το να υπάρχει ευρωπαίος Υπουργός Οικονομικών είναι μια αντικειμενική ανάγκη. Για να μην είναι όμως αυτός ο Υπουργός διαχειριστής της Ευρώπης για λογαριασμό των αγορών, αλλά δύναμη αντίστασης στις αγορές, οφείλει να υπάρχει και Υπουργός Ανάπτυξης και Βιομηχανίας και Υπουργός Κοινωνικής Συνοχής. Η μονομερής έμφαση στην καταπολέμηση χρέους και ελλειμμάτων συνιστά καθ'εαυτή επιλογή πολιτικής.

Πάντως κάνει εντύπωση η απίστευτη ελαφρότητα και ο ακραία ιδιοτελής τρόπος με τον οποίο οι Ευρωπαίοι πολιτικοί αντιμετωπίζουν το μέλλον του ευρωπαϊκού ενοποιητικού σχεδίου, της κύριας ιδέας που συγκρότησε επί 60 χρόνια την Ευρώπη. Μερικοί συγκρίνουν αυτή την ελαφρότητα με τη στάση που επέδειξαν στις παραμονές του Α΄ Παγκόσμιου Πολέμου, όπως και την τάση κατευνασμού του χρηματιστικού κεφαλαίου με την

πολιτική των Τσάμπερλαιν, Νταλαντιέ και Στάλιν, στις παραμονές του 2ου Παγκοσμίου Πολέμου.

Κύπρος και Νότια Ευρώπη

Οι οίκοι συνέχισαν την περασμένη εβδομάδα τις υποβαθμίσεις της Κύπρου, υποβαθμίσεις που δεν δικαιολογούν τα οικονομικά στοιχεία του νησιού και που, ίσως, υπαγορεύονται από γεωπολιτικές σκοπιμότητες, ενόψει της επιδίωξης να κλείσει άρον-άρον το κυπριακό.

Όπως πηγαίνουμε, η μισή Ευρώπη βρίσκεται ή θα βρίσκεται σε λίγο σε καθεστώς Μνημονίου. Οι ηγέτες των πληττόμενων κρατών επικεντρώνονται μέχρι τώρα στη λήψη μέτρων που υποτίθεται ότι θα καλμάρουν τις αγορές. Διερωτάται κανείς μήπως ήρθε η ώρα να ξανασκεφτούν την πρόταση του Μάριο Σοάρες που πρότεινε στους σοσιαλιστές συντρόφους του της Νότιας Ευρώπης τη σύμψηξη ενός μετώπου αντίστασης.

Κόσμος του Επενδυτή, 13.8.2011, <http://www.kte.gr/>

Του Δημήτρη Κωνσταντακόπουλου
– <http://konstantakopoulos.blogspot.com/>

(Φωτό: [wikimedia](#))